

Výprava do lesů

Zatím se už krajina za okny vlaku podstatně změnila a bylo cítit, že se blíží Jižní země, země vyvolená. Hládě rybníků a dlouhé aleje stromů na hrázích, spousty vodního ptactva kroužícího nad rákosím. Vůkol široká otevřená krajina jen mírně zvlněná, poctivá a stará země zdobená vesnicemi se starými bělostně zářícími stolodami a věžemi kostelíků. Nakonec se začaly objevovat lesnaté kopce a stráně, žulové kameňité vrchy, místy chlounky a ptačí remízky podél cest a u polí.

Už dvě stanice před cílem prochází vlakem prófa Rozina, zvaný též Róza, jako rozvázný kiplingovský had Ká, profesor ustanovený po dobu cesty na tábořiště za náčelníka. Každého starostlivě burcuje k pohotovosti, zvláště ovšem členy nejmladší. Mezi hemžícími se Vydrami pomáhá jejich rádci Medvědovi, aby nikdo nezapomněl nic ze svých věcí ve vlaku anebo aby dokonce, nedej osude, nezapomněli ve vlaku i některou Vydru.

Nástup do dvojstupu, zrušit krok, to jako bychom se blížili už k nějaké frontové linii. A začal pochod prašnou jihočeskou polní cestou směrem na tábořiště. Vpředu rázuje Rozina a za ním Kamzíci a Kuguáři, kteří neodjeli s pracovní četou. Několik metrů za Kuguáry pochodují Kondori s rádcem Milanem v čele a nakonec Vydry, míhavý národ malých vlčků

a vlčat, vedených Karlem, nejstarší Vydrou. Vydří rádce, Vlasta Medvěd, silák, původem od Kamzíků, totiž nekráčí v čele, nýbrž tentokrát na konci své družiny: to aby nikdo nic neztratil a výprava snad cestou po namáhavém pochodu, který je čeká, někoho nezanechala v příkopu. Celý průvod od Vyder až k čelu oddílu se ježí těžkými náklady, vlajkami a tyčemi. Mohutné batohy jsou přes všechna Markýzova varování ověšeny různými balíky a krabicemi s jídlem a nadbytečným proviantem. Zásoby od maminek a tet, jež majitelé nestačili ujíst ve vlaku a jsou tíží navíc!

Úplně na závěr celého oddílu, ještě za Vlastou Medvědem, jde pružným krokem Kuguár Cvrnda, zvaný had Kenabík, ve své nenápadné, nepříliš vyzdobené uniformičce, obtížen jen lehkým malým ruksáčkem. To už by mohl svázat své věci rovnou do stejnokrojového šátku. (A co tam vůbec vlastně má, co všechno může postrádat?) (Ovšem Kenabík, přízvisko Cvrndy, má v Patnáctce značit leda hbitého, avšak neškodného hádka, a nikoliv jednoho z potvorných hadů, jež kdysi skolil rek Hiawatha.) Jde si pružně Cvrnda a hvízdá si, jako čaroděj, deset metrů za poslední Vydrou a rádcem Medvědem kráčí jako případný sběrač a uzávěra pochodující jednotky, celé té těžké a nabalené výpravy. Výprava jako na sever. Expedice do lesů!

Rozina starostlivě (vždyť on je přece budoucím profesorem!) běhá podél oddílu a dohlíží, upravuje, udržuje. Smějí se mu starší patnáctkáři, říkají, že běhá jako slepice! Pochod bude dlouhý, vždyť tichá a krásná místa nebývají hned u vlakových zastávek. Nákladákem se nejede, byl by to přílišný luxus. Markýz to neschválil; jen ať se hoši cvičí. Navíc, většina cesty probíhá stezkami a pěšinkami v lesích a nakonec podél potoka až k řece. Zprvu bylo tempo pochodu dobré. Neseřízený krok těžkých bot víří oblaka prachu. Boty i ponožky jsou už od prachu bílé, pot se leje z každého. Podivné, že čím menší skaut, tím větší má boty! Alespoň se tak zdá, když se podíváte na malého Kondora Muka. A Vydry, to už jsou vlastně jen krácející boty a batohy.

Vydry funí a vzdychají, zpomalují chůzi, roztahují se. Rádce Medvěd na ně volá, i Rozina, náčelník výpravy do lesů, starostlivě přibíhá. Chybí tu asi Markýz se svým hlaholivým smíchem, jenž za takové situace na široké daleké okolí volá: „Jen dál, jen dál – dokud není v botách krev, je vše v pořádku. Muž se nevzdává!“ Tu se cesta náhle stáčí na severozápad a tratí se v dále mezi poli a lesy. Kilometry se pomalu táhnou. Vedro je nesnesitelné. Ještě štěstí, že konečně starší družiny zpívají. Jednotlivci po skončení některé z písní sami další píseň spustí a ostatní se k nim přidají. Tak lépe ubíhá čas, snáze překonáš vedro, námahu a únavu. Bylo třeba přece jen seřadit krok kvů-

li zpěvu, ale rytmus houpavého kroku, byť oddíl se táhne na desítky metrů daleka, přece jen usnadňuje těžký pochod. Nakonec Rozina sráží celý oddíl dohromady, aby se udržel krok a zpěv byl aspoň trochu jednotný. K udržení rytmu občas volá někdo vpředu Haú-hva, Haú-hva, něco jako dechové cvičení a zároveň to není to protivné počítání. Anebo Čibi tluč do rytmu klackem na kotlík sloužící jako provizorní buben. Táhne se těžký pochod, i pochod Kondorů s jejich velkobatohy. Žízeň trápí celý oddíl stále nesnesitelněji. Ejhle, tu polní potok. Protéká však statkem a Rozina zakazuje pít. Leckdo má sice u sebe polní láhev s vodou, zvláště starší vlci, ale po vodě se už dávno zaprášilo. Bývá zvykem na výletech a výpravách cvičit za pochodu spojení pomocí signalizace nebo spojek, smluveným znamením, zvukem nebo paží, jenže zkus to v tom úmoru! Anebo si zaznamenávat pochodovou osu, kreslit pochodové náčrty a provádět kontrolní orientace. Kdo má asi mapu?

Konečně začal les. Potom pole a lesík, chlounek, a znovu les. Pořádný les. Nakonec pokračuje už jen les. Samé lesy. Postupně cesta zmizela. Jsou jen stezky, lesní cesty, nerovné a mokré a posléze už jen stezky. Útvar se rozpadl, musí se jít po dvou anebo jen po jednom, husím pochodem, indiánským štrůdlem, jak volá Milan na své Kondory. Slunce už nepraží do zad, ale horko je každému stejně. Zato cesta je nyní ještě obtížnější. Z kopce do kopce, vysokou travou

a houpavým mechem, přes balvany a kmeny, přes suché klestí a špičky soušek a poražených stromů, Nyní se ukazuje, že těžká a velká zavazadla jsou pro každého objevitele smrtelným nebezpečím.

Kdo má příliš mnoho zavazadel jako ti Španělé v jižní Americe, možná nedorazí k cíli. Tak i nyní leckdo proklíná krabice s bábovkami, buchtami a roládami. I vlajky jsou už podávány od jednoho ke druhému, každý má co dělat sám se sebou. Chudák Rozina-prófa, ustaraný vůdce výpravy na severozápad: musí nést ještě navíc svůj psací stroj, vlastně stroj táborový, jelikož nedůvěřoval bezpečnosti nákladního auta. V pustinách a divočinách vláčet přes kameny kufříkový psací stroj v dřevěném futrálu!

Muži v čele výpravy už zdaleka nepřehlédnou celý oddíl a Cvrnda, který jde vzadu, aby sbíral ztracená zavazadla nebo odpadlé pěšáky, už dávno také není vidět, natolik se už výprava roztáhla v nepřehledném terénu. Ba nevidíš ani na deset metrů před sebe, tak je cesta klikatá a les hustý. Vidíš vlastně jen tlumok a okřín svého předchůdce a slyšíš leda supění svého následovníka za sebou, pokud sám nesupíš.

Poznenáhlu sílí nebezpečný úkaz: někteří z členů družin odpadávají, nestačí a zdržují se. Dalíka tlačí boty, pláč má na krajíčku. Co naplat, že mu Milan radí, i tak trochu nadává. Když se Dalík přezouvá, už má stejně puchýř jako hrom. Posedává a přezouvá se, zdržuje celou družinu a tým i všechny následující, neboť cesta je úzká.

Unavené Vydry si ovšem kdykoli rády sednou nebo lehnou, ale to zase unavuje rovery v čele výpravy, kteří nechtějí stále čekat. Rovněž Vašek Riki, Kondor, není dnes zcela ve formě, má rýmu (v tom krásném létě!), a jak jen může, přimlouvá se za spočinutí v mechu. Každou chvíli se u Vyder něco stane a rádce volá „stop“! Musí se čekat. Nakonec vlastně postupuje celý oddíl tempem hlemýždím daleko přes očekávaný časový plán.

Slunce už se dávno přehouplo přes polední stranu a celý les okolo již dýchá zralým pozdním odpolednem. Rozina je nervózní. V duchu slyší Markýzovy dotazy a komentáře. Tuší smích sebejisté pracovní čety, která je čeká odpoledne, a nikoli večer. Zdá se však, že oddíl dorazí k cíli opravdu až večer, a ještě budou všichni rádi. Ztracené expedice divočinou.

Výborná zkratka

„Vezmeme to zkratkou“ rozhodl náhle Rozina, „takhle bychom tam šli do večera. Řízmem to podél potoka rovnou k naší řece. Musíme se ale dostat přes tendle kopec, abychom našli dole údolí. Potok nás už dovede až dolů.“

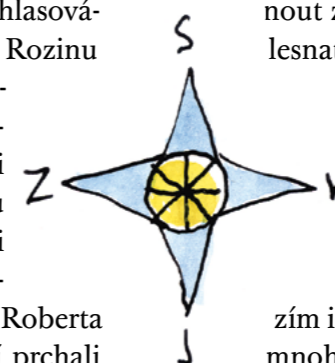
Nikdo ze starších nic nenamítal, seděli v mechu, ani tlumoky ze zad už nesundávají a boty už dávno nemají bílé prachem, ale naopak černé od bahna. Když hlásil Medvěd, že došly poslední Vydry, že už má vše pohromadě a nikdo nic neztratil (ani nezahodil), objevil se i lehkonohý Cvrnda, hbitý Kenabík, se svým miniaturním ruksáčkem. Bez velkého hlasování bylo rozhodnuto poslechnout Rozinu a vydat se zkratkou, neboť síly vesměs docházely a dokonce i ostřílení roveři si rádi sedli. Kondoři už zřejmě šli tažení pouze vidinou Markýzova hlasu a podněcování vyprávěním rádce Milana o cestě na severozápad, o cestě majora Roberta Rogerse a jeho harcovníků, kteří prchali při ničujícím pochodu lesními močály a pustinami amerických pralesů před mstivými Indiány vedenými francouzskými vojáky.

Rozina znovu prohlédl svůj náčrtek pořízený po paměti, vzal si od Ajse buzolu, nařídil si azimut a začal výstup. Ten výstup do lesnaté, kamenité a místy i skalnaté stráně byl tak hrozný, že jistě vydal za všechny dosavadní strážně lesního pochodu a vedra polních cest. Jeden pomáhá druhému, starší mladším, každý se šplhá vzhůru, jak může. Dokonce i kulhající Čil, sám Kondor, obrýlený, houževnatý, se svým supím výrazem pomáhá, jak může slabším bratřím. Indiánský husí pochod se dávno změnil v lezení, supivé šplhání vším možným ověšených harcovníků. Slaboučké Vydry lezly samy, starší patnáctkáři museli nakonec odnést jejich ruksaky, a dokonce i některé z Vyder vlastně spíš vynesli, než vyvlekli vzhůru, neji-

nak co zavazadla. Pěkný pohled, když takový Kuguár nese Vydru v zubech. Luděk dělal, co mohl, zuby zatínal, povinnost dostát vzoru odvahy a vůle ho hnala vpřed. Nesmí se zahabít před ostatními Kondory. A co by měly říkat maličké Vydry? Během výstupu se ovšem družiny pomíchaly a každou chvíli bylo slyšet hlas propoceného Roziny, jak volá na Cvrndu, zda se někdo z dětí neskutálel dolů, anebo zda ho nenechali někde cestou.

Konečně kamzičí čelo expedice vyšplhalo s velkou námahou vzhůru a mohlo se rozhlédnout za sebe a před sebe, v moři dalekých lesnatých horizontů. Jaké však překvapení, když pod docházejícími cestovateli nebylo údolí s očekávaným potokem, který by měl výpravu dovést až k řece: žádný potok, ale zato nejdivočejší táhlá stráž, zarostlá hustým podrostem a mlázím i trnitým křovím na příkrých srážech, mnohem příkřejších než bylo skalnaté úbočí, jež právě oddíl s takovými oběťmi zdolal. Leč, co naplat! Rozina prý zná směr a ví o výborné zkratce, nikdo zatím ještě příliš nežrá ani se nebouří, konečně, kdo udělal první krok, musí udělat i druhý, nyní už není návratu. I kdyby se mělo jít do pekla.

Na chvíli všichni usedli a nastalo rovnání věcí a přezouvání bot, zatímco obr Ajs s Rozinou se vypravili jako čelní hlídka, aby našli nějaké východisko, především nějakou stezku, jež by provedla oddíl neprůchodnou džunglí ve strži. Bylo by sice možno pokračovat také po hřbetu, lesem, ale to by byla nesmyslná zacházka, odchylka od vytčeného směru. A zvláště když slunce náhle tak rychle pádí k horizontu. „Nyní se už jen držet azimutu!“ rozhodl stále ustaranější a propocenější Rozina, ten dobrý Ká, za celkem neutrálního mumlání starých vlků z řad Kamzíků a Kuguárů.

Posléze se hlídka vrátila. Ale stejně se šlo trochu zpět a potom konečně dolů; těžko vypovědět, jak strašná to byla cesta, jistě mnohem strašnější než onen útek majora Rogerse a jeho harcovníků, když prchali s Indiány v patách, beznadějně zubožení a vysílení v močálech a lesích! Už ta cesta dolů, hrozné klouzání po vyprahlé stráni v trnitém křoví, kdy vše se sesouvá a padá, není se čeho zachytit, jeden padá a sráží druhého, do krve poškrábán ostružinovými větévkami a trny. Ještě že Fanda, hubený Kamzík, udržuje náladu svými vtipy. Nakonec Medvěd a Rozina ušlapali dole trochu podrostu a chytali Vydry a Kondory, neboť ti se do strže spíš koulejí, než spouštějí. Ačdal, odjakživa smolař, si první odřel koleno. Ve strži naopak bylo mlází a podrost, bylo třeba chránit si oči. Největší batohy uvízly často mezi stromy a malý Muk tak chvíli pochodoval vlastně do prázdna. Přesto se zdálo, že je lepší prodírat se tou džunglí, pokud směr souhlasil přibližně s azimutem, než znovu vylézat na protější sráz, právě tak suchý a trnitý jako předchozí, a navíc téměř kolmý a silně skalnatý. Leč právě v tom byla chyba. Po několika stech metrech se ukázalo, že strž končí a bylo nutno vystupovat znovu do stráně hustým a nešlechtěným mlázím. Když výprava vylezla a spočítala všechny Vydry, každý z Kuguárů a Kamzíků měl už nejméně dva vydří batohy nebo balík. A to byla další chyba, vyvstalo nebezpečí, že se utahají i silní vlci. Rozina, teď už ne moudrý had Ká, ale zoufalý vlk, nesl dosud svůj psací stroj, třebaže již více omlácený, než kdyby ho vezlo

samo čertovské nákladní auto suchým říčním korytem někde na Šumavě. Však to bylo i na pouzdru stroje znát. Zato Cvrnda si v duchu děkuje, že svou kytaru poslal autem.

Ale co dál? Žádný potok dosud v dohledu a vznikly pochyby, zda hlavní naděje celé expedice, jíž měl být správný směr, byť se i mělo prolézat třeba močály a samým peklem, je vlastně „správný“! Nyní se už pozdvihla bouře odporu v zástupu Kuguárů a Kamzíků, doprovázená i souhlasným kvikáním z řad Kondorů a Vyder, které se přidaly ke vzpouře s pocitem jakéhosi oprávnění. Vzpouře, a zvláště v ohrožené výpravě, je nebezpečná věc. Už mnoho výprav proto podlehl a nikdo nedorazil k cíli živ. Nyní by tu měl být Markýz se svou pevnou rukou, rozvahou a autoritou. Leč není tu, je možná ještě daleko odtud, někde u krásné Jižní řeky a netrpklivě čeká na své děti. Možná že už se ani nesměje, ba ani nemračí.

Reptání mužstva přešlo nakonec do úplné vzpoury. Zničený Rozina se již vzdává, ustaraně mlčí a cosi breptá, zpocené vlasy mu visí do čela. Tu se chápou velení roveři v čele s Vlastou Medvědem, rádcem Vyder, a obřím Kuguárem Ajsem, zatímco Rozina se zcela poddává a zůstává jen jedním z výpravy. Malý sněm zcela svobodně a jednohlasně rozhodl nedržet dále azimut, nedbat ani údajné zkratky, protože výprava zřejmě docela zabloudila, ale pustit se prvním údolím s potůčkem nebo potokem stále dolů. Dolů po proudu, neboť jedině potok musí dovést k řece, jiná možnost tu ani není, aťsi to bude sebevětší zacházka. V každém případě musíš, bratříku, uznat, že rozhodnutí to

bylo moudré a vážné, hodné zkušených mužů. Že každá voda musí vést k řece, potvrdilo zároveň několik roveřů, a souhlasil i Rozina, sesazený vůdce Ká, studiosus, ochránce slabých. Poněkud sice Rozina poklesl v očích mladších, ale zároveň jakýmsi složitým pochodem posílil i vůli všech vytrvat a posílil i odvahu k dalšímu pochodu u všech unavených Kondorů a Vyder.

Poté se vyrazilo na další strastiplný pochod pod vedením nově zvoleného vedení. Výprava musí být jednolitá. Muži na staré severské lodi tvoří celek. Každý je tu svoboděn a nezávislý, a přesto u svého vesla zcela ukázněn, neboť

na každém závisí, zda celek dorazí nebezpečím k cíli živ a zdrav. „Jeden za všechny a všichni za jednoho“ – tak zní staré rčení. Ona vázanost i svoboda současně je podmínkou každé úspěšné výpravy. Jen si vzpomeň, bratříku, anebo si přečti o dálných cestách starých mořeplavců a objevitelů. O cestách ledovými oceány severu i vedrem tropických moří, kdy základní podmínkou nejen zdaru výpravy, ale vůbec přežití všech byla naprostá kázeň a vědomí závaznosti. A kolik cestovatelů a objevitelů už zahynulo v pustínách a divočinách, v pralesích, pouštích a ledových mořích jen proto, že celek nebyl jednotný!

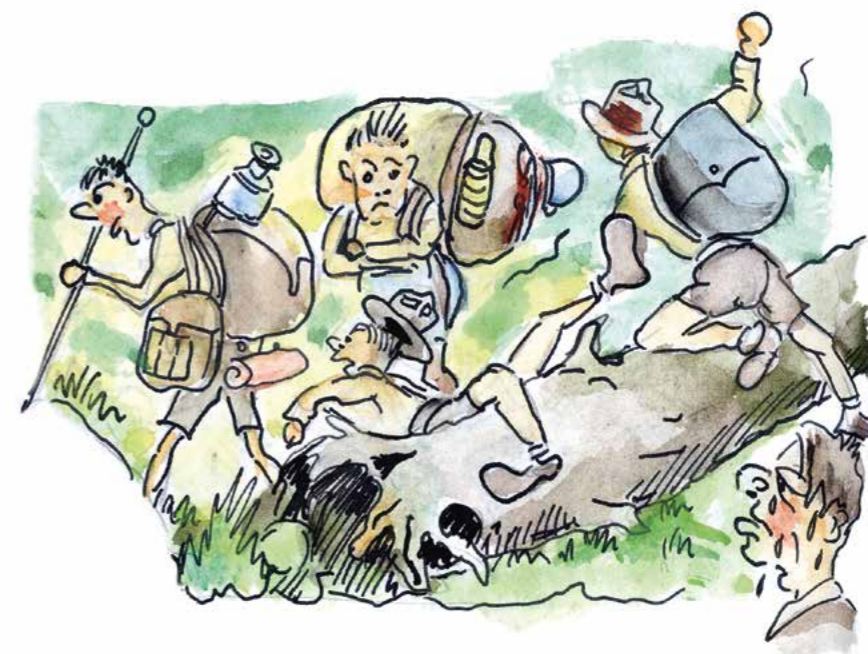
Cesta na severozápad

Zatím les začal vydechovat podvečerní vůni a vanout chladem. Vysoké kapradě samci i papratky samice i houpatý mech pod nohou zavoněly večerní vlhkostí. Slunce ještě žlutě sláblo mezi korunami stromů a údolím již vanul chladný vánek. Po dalším těžkém, pomalém a vyčerpávajícím pochodu našla ztracená výprava konečně vodu: narazili na potůček! I napili se všichni, těžko říci, zda opatrně; Vašek Riki začal dokonce při své letní rýmě nebezpečně kašlat. Této vody se už „výprava na severozápad“ nepustila, třebaže směr potoka se často měnil, každou chvíli se klikatil a zaváděl. Lhostejno však, kterým směrem odbíhal, nikdo už neměl sil a chuti znovu se šplhat někam nahoru.

A tak šla výprava, expedice ztracenců, jen zhruba kamsi na severozápad. Podél sílícího potoka šli sice harcovníci jakž takž z kopce, ale neměli možnost ani trochu obhlédnout okolí, vyšplhat se někam a přehlédnout sousední terén. Jako když myši táhnou podél vody. Jakýpak je to Kondor, když nemůže vzletět a rozhlédnout se? Leč příliš unavena byla křídla

mladých Kondorů. Dokonce, a to je co říci, ani žádný z Kamzíků nezatoužil vyhoupnout se na některou skalku, jimiž oplývaly stráně vpravo i vlevo podél mohutného potoka. Ba ani Kuguár se nešplhal na svůj strom. A Cvrnda – čilý had Kenabík, už dávno nešlapal svým lehkým a tanečním krokem, obtížen nyní vydřím nákladem. Natož pak, aby ještě vylezl na nějaký strom!

Možná se podivíš, bratříku, jak to přijde, že nikdo neměl mapu! Právě v tom byla další těžká chyba, že roztržitý prófa Rozina si žádnou nevzal, protože všechny byly zabaleny a odvezeny v bednách pracovní čety. Koho mohlo napadnout, že vůdce výpravy si nevezme alespoň jednu a že si nepořídí aspoň zběžnou skicu terénu! Pravda, Rozina znal cestu podle mapy a vymyslel si tu výbornou zkratku, ale každý cestovatel má mapu mít (a k tomu i sextant a kdoví co ještě!). Je ovšem možné, že nyní by ani mapa nepomohla, když už výprava zbloudila v nepřehledném terénu. Co naplat, že údolí se začalo slibně otvírat a vedle tmavých

spoust smrkového lesa probleskovaly i veselejší koruny listnáčů, a že slunce se znovu objevilo na vrcholcích lesnatých strání, jež zlatavě barvilo. A že nad tou zlatí a jasem slábnoucího slunce se jakoby vánkem vlnila nejkrásnější bezoblačná modř, nyní blednoucí, světlá a chladnoucí již v tušení přicházejícího večera. Na vrcholcích strání sice bylo ještě pozdní odpoledne, ale na dně kamenitého údolí se snášel podvečer. Podle vody se táhl chlad a korytem potoka proudil vlhký vzduch. A k dovršení všeho se výprava začala dostávat do močálů!

Podél potoka totiž nevedla žádná cesta. Podrost, zcela divoký, sahal až k vodě, bylo třeba prodírat se mlázím a houštím, odhrnovat větve, a přitom často až po kotníky v mokřiscích. Místy stála jen voda, jež čvachtavě značila stopy předchůdce. Proto se terén při husím pochodu dále rozšlapával, a bylo nutno hledat jinou stopu. To vše zesláblou a zničenou výpravu ještě více zdržovalo. Navíc stále ta těžká zavazadla a žerdě družinových vlajek a kufříkový psací stroj v černém futrálu, nyní nejen už odřený, ale navíc i zmáčený, neboť Rozina s ním samozřejmě uklouzl na kameni a upadl do bahna. Protože už byli všichni mokří až po kolena a někteří i po uši, jako třeba Vydry (ačkoliv voda je jejich živlem!), čelo expedice postupovalo nadále raději přímo v kamenitém korytu potoka. Ne že by ta cesta byla lepší, vždyť na kamenech se podvrkávají nohy, rozbolavělé od

bot. Ty puchýře! A co medvídek Dalík a co Vydry v bagančatech! Nepevně, kolísavě se klade každá další stopa unaveného lovce.

Leckdo už zahodil krabici s jídlem – a dobře že tak. Jako ti dobyvatelé Mexika, vlekoucí uloupené poklady, ale když je pak zlato na útěku před Indiány začalo tížit, zahazovali ho, aby zachránili aspoň holý život. Tak nyní metali někteří své bábovky, stejně už rozsypané a rozdrobené, jakož i jiné tíživé lahůdky do potoka. Metali buchty od maminek, stejně promáčené a sypané z potrhaných balíků. Třebaže vlastně špinili přírodu, celkem proti skautským zásadám, ani také již vyčerpaná kuguáří uzávěra na konci výpravy nijak neprotestovala. (Upadající kázeň věštila vždy zánik výpravy!) Medvěd si možná na omluvu říkal: Vždyť lesní zvířátka ty drobnosti sežerou, nebo je odnese voda.

Jako když postupují Pygmejové pralesem Ituri (v rovníkové Africe!), kolébaly se a ztrácely a znovu se objevovaly hlavičky poutníků zadním pozorovatelům. Milan povzbuzuje své vysílené Kondory: „Dál! Jen dál! Cíl už je neda-leko! Představte si, že jste major Rogers se svými harcovníky, neboli rangers, a v patách jsou vám mstící se Francouzi a Indiáni!“ V mokřích botách, podrásan, polomrtvý únavou táhne statečně dál i náš Luděk.

Nejenže jsou naši harcovníci mokří a poškrábaní trním, maliním, ostružiním a všemi možnými přátelskými rostlinkami, mnozí až do krve:

začaly přibývat i odřeniny, dokonce krvavé, jak při skákání po kamenech upadl leckdo z Kondorů, ale i z Kamzíků (kde je jejich mrštnost!). Leckdo už s notnou dávkou lhostejnosti šel v botách přímo ve vodě. Ba objevilo se i podvrknutí nohy. To polekalo náčelníky ztracené expedice na severozápad a přinutilo výpravu, aby na chvíli posedala na balvanech v korytě potoka. Však už také potok dostal svůj název „Potok ztracené stopy“.

Bylo to Vydřátko, korpulentní Miloš Fenců, co uklouzlo na vlhkém balvanu a škaradě upadlo, avšak statečně se pak drželo. Noha se zanedlouho zlepšila, ba ani výron to nebyl, nejspíš nějaké namožení. Dobré Vydře: ani nezaplakalo! Tak kromě batohů přibyl ještě malý raněný, jehož museli napůl podpírat, napůl nést.

Zprava i zleva poznenáhlu přibývalo potůčků, vlévajících se do zmožutného „Potoka ztracené stopy“. Okolo voněl večerní mech a v stínu strání mokvala žulová skaliska, obrostlá mechem a vlhká tiše stékající vodou, kde oko zkušeného zálesáka tuší ve skalní rozsedlině naleziště osladiče, vzácného sladidla všech lesních mudrců a poustevníků. Náhle, zcela nečekaně se údolí široce otevřelo jako brána, a byl to krásný pohled a jásavý, do široka se otevřelo, jako obrovské zelené jeviště a objevila se řeka. Konečně řeka! Čelo výpravy, brodící se podél břehů potoka, vydalo jásavý křik. „Hau-ííí...!“ Všichni zůstali stát, a jak postupně docházeli další a další, každý se zastavil s pohledem upřeným na stříbřitě se lesknoucí již podvečerní řeku, na onu řeku zaslíbenou.

To je ona! Jako když konečně dorazí poutníci k mořskému břehu a již zdáli spatří hladinu touženého oceánu, tak stáli všichni od největších po nejmenší nehnutě, jako vyřezáni ze dřeva, a jako očarováni upírali pohled na mihotavě se lesknoucí hladinu řeky.

Nebyli ovšem ještě u cíle; je třeba najít místo budoucího tábořiště, kde už čeká Markýz se svými lidmi. Ale tento cíl nemůže být už daleko. Nejhorší je snad za námi. A řeka už zbloudilý oddíl snad sama povede. Kromě toho podél řeky vede konečně pěšina, stezka, ba místy docela i slušná cesta, jež se zbědované výpravě jeví jako nebeská silnice. Od řeky vane podvečerní vítr a nad vrcholky vysokých nebetých-

ných strání, lemovaných obrovskými smrky, se zjevilo lesní káně; dravec vracející se z lovu. Výprava zastavuje a je ujednáno, kvůli příchodu alespoň trochu čestnému, nachystat jakýsi vpád anebo alespoň výpad s pokřikem „KA-KU-KO! KA-KU-KO!“, dávným bojovým pokřikem Patnáctky. Ale kde vzít síly na takový legrační vpád s pokřikem, na trylky, na volání „Gva-Gva-Gva“, na přepadení nepřipravených a porůznu roztroušených členů pracovní čety. Přemožení překvapených průkopníků, kteří se tam jistě povalují jako nic netušící zlatokopové v indiánském území, kteří nevědí, že nablízku se pohybuje navráťivší se silný indiánský oddíl? Ale co platno, navracející se oddíl je zcela vyčerpán, vyhládlý, podrásán a odřen, zmáčený a unaven. Stejnokroje jsou v zuboženém stavu, hnědé šátky schumlané v kapsách. Boty mokré, nohy nadranc. Ba i Toník Čibi, ten odevždy krasavec a fešák, vypadá nyní ve svém stejno-kroji více než bédně. Proto bylo nakonec rozhodnuto alespoň zazpívat. Přijít trochu se zpěvem, vpadnout se zpěvem!

Náhle krásná cestička poněkud odbočila do lesa a ztratila se od řeky, leč řeka zůstávala v doslechu i v dohledu za řídkým podrostem, neboť v těch místech se posvátná řeka žene peřejemi a v prudkém zákrutu. Výprava nyní přichází zhruba od jihu k severu. A tu se v zeleném mlázi objevil další potok, zableskl se krásně, tak jako „Smavá voda Minne-Haha“, onen potok v *Písni o Hiawathovi*, potok bystrý, prudký, smavý a skotačivý, probleskující mezi stromy. Opravdu toť Smavá voda!, povzdech si Rozina, který jej zahlédl první. A hned za potokem stromy náhle končily a objevil se táhlý zelený trávník, mírně se svažující k řece, ze všech stran obklíčený vzhůru stoupajícím lesem. A na té

louce stály stany a ležela prkna a okolo těch stanů toulali se svěží a opálení patnáctkáři-průkopníci.

Teď už bylo pozdě se ukrýt nebo skočit zpět do stromů a uspořádat nějaký jásavý a vítací přepad. Vždyť Miki, stojící u ohně, už docházející zuboženec zahlédl a vydal veselý pokřik. Je pozdě na přepadení. V tom byla další chyba a znamení vyčerpanosti samonáčelníků, že oddíl nevyslal napřed včas hlídku – stopaře, aby šla jako tykadlo a zjistila, kde je tábor. Rozina s Ajsem proto aspoň narychlo seřazovali docházející bratříky a formovali je do jakéhosi útvaru. Bylo také dohodnuto vejít na tábořiště pokud možno s písní, svěže se všemi zavazadly, aspoň trochu se ctí. Bez ohledu na to, že Medvěd s Cvrndou ještě někde táhnou zbývající Vydry, vyrazila jakž takž seřazená jednotka k tábořišti, odhodlána překvapit Markýze. Ale kde ten vůbec je? Ale to už všichni průkopníci, pionýři z pracovní čety, běží s voláním harcovníkům vstříc.

Náhle skomíravý zpěv pochodující jednotky ustal úplně: za oddílem, v zádech jednotky, aniž vůbec kdo dříve zjistil a tušil, nedaleko, pod vysokou jedlí, stál Markýz a zřejmě docházející trosky jednotky už dlouho pozoroval. Vše slyšel a vyslechl, a patrně s oddílem už nějakou

chvíli i šel, vlastně kdo ví, jak dlouho je vůbec skrytě sledoval. Ach, co ten asi musel vidět a slyšet! Poznal vůbec svůj oddíl? Markýz stál bez hnutí, a vůbec se neusmíval. Večerní vánek čeřil jeho krátký účes, povíval ježkem, a jako by kreslil obrys celé postavy, vytesané na pozadí lesa. Ještě štěstí, že Čibi duchapřítomně zpíval dál a ostatní se začali znovu přidávat, ale vtom už byli zavaleni a objímáni doběhnuvšími svěžími silami, siláky z řad Kuguárů a Kamzíků. Obě skupiny rázem nadšeně splývají. I bylo velké vítání. Roveři se mocně navzájem bohatýrsky plácají po starém oddílovém zvyku, dlaněmi naplocho přes záda, ale vši silou, že se ozývají rány celým údolím. Kdyby takový Kamzík nebo Kuguár vši silou přátelsky praštil svou tlapou některého Kondora nebo nedejbož Vydru, duši by vypustil ten plácnutý. A okolo rozpacitě postává prófa Rozina se svým psacím strojem, schoulen a celý sklíčený. Dobrák Ká! – Ale co se dál dělo, to už je jiná historie.

Nuže, tak skončil, bratříku, onen zničující pochod oddílu na své tábořiště, na vyvolené místo, do krásné Země větru poledního, do země Hiawathovy. Tak skončila ta ztracená „Cesta na severozápad“, onen bájný pochod Patnáctky, o kterém se bude ještě dlouho vyprávět a psát mnoho let v kronikách.

